

Xuất bản bởi
giz
Dieutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ)

Phối hợp với
unique
land use

Người thay đổi cuộc chơi: Trồng xen canh cây bản địa hỗ trợ bảo vệ môi trường và kinh doanh rừng hiệu quả

Việt Nam đang phấn đấu để trở thành một trong những trung tâm sản xuất và chế biến gỗ hàng đầu trên thế giới. Từ năm 2010 đến năm 2021, kim ngạch xuất khẩu của gỗ và sản phẩm gỗ đã tăng từ 3,4 tỷ USD lên gần 15 tỷ USD. Trong khi nhiều chủ rừng vẫn chủ yếu trồng keo chu kỳ ngắn để tạo thu nhập, thì ngày càng nhiều người dần nhận ra rằng gỗ chất lượng thấp, sản xuất chủ yếu cho chế biến dăm gỗ không có nhiều lợi ích cho hoạt động kinh doanh. Việc sản xuất gỗ chất lượng cao, đặc biệt cây bản địa có thể được chế biến thành gỗ xẻ hứa hẹn mang lại lợi ích kinh tế lâu dài.

Hơn nữa tại Việt Nam, rừng gỗ xẻ còn có ý nghĩa về mặt môi trường khi có thể giúp bảo vệ đất và chống xói mòn, xạt lở. Chúng cũng có khả năng lưu trữ các-bon tốt hơn, nhằm giảm thiểu biến đổi khí hậu và giúp Việt Nam đạt được mục tiêu phát thải ròng bằng 0 cho đến năm 2050.

Học viên trong buổi tập huấn thực hành kỹ thuật tỉa thưa cây, cắt tỉa cành tại mô hình trình diễn của Công ty TNHH Lâm nghiệp Sông Kon có trồng keo 5 năm tuổi. ©GIZ / Thanh Tín

Vào năm 2022, Công ty TNHH Lâm nghiệp Sông Kôn tại tỉnh Bình Định cùng với dự án "Nhân rộng Quản lý rừng bền vững và Chứng chỉ rừng", phối hợp với công ty tư vấn Unique Land Use GmbH thành lập một mô hình trình diễn thuộc Khu đất rộng 2 héc-ta. Mỗi héc-ta có khoảng 2.455 cây Keo. Tại đây thực hành quản lý rừng bền vững bao gồm việc tỉa thưa rừng trồng keo hiện có và trồng xen canh với các loài cây bản địa khác.

Dự án đã hỗ trợ Công ty Sông Kôn về chi phí nhân công, các giống cây bản địa và vật tư khác, cùng với hướng dẫn kỹ thuật trồng xen các loài cây bản địa và kỹ thuật tỉa thưa cây, cắt tỉa cành. Cuối năm 2022, các chuyên gia đã đề xuất trồng xen loài cây bản địa có chất lượng cao như cây gỗ lim xanh sau khi tỉa thưa cây tại mô hình trình diễn mà trước giờ chỉ trồng cây keo. Các chuyên gia xác định một héc-ta đất rừng chỉ nên trồng khoảng 200 cây gỗ lim và 600 cây keo. Việc giảm số cây keo sẽ giúp cung cấp đủ ánh sáng mặt trời xuyên qua tán rừng, cần thiết cho sự phát triển của cây gỗ lim xanh. Tuy nhiên, xét thấy cây keo đã trồng được 7 năm, gần đến thời gian khai thác và sinh lợi nhuận, Công ty TNHH Lâm nghiệp Sông Kôn quyết định sau khi tỉa thưa và cắt tỉa sơ bộ, họ sẽ giữ lại mật độ 800 cây keo/héc-ta trên mô hình trình diễn trong thời gian này.

Đánh dấu cây để loại bỏ trước khi thực hành tỉa thưa. ©GIZ / Thanh Tín

Qua đợt kiểm tra và đánh giá của mô hình trình diễn vào tháng 10 năm 2023, đúng như dự đoán, cây gỗ lim đã phát triển không tốt. Mật độ 800 cây keo/héc-ta là quá nhiều, khiến cho không đủ ánh sáng chiếu tới cây lim. Ban quản lý Công ty TNHH Lâm nghiệp Sông Kôn nhận thấy rằng tập trung vào sản lượng gỗ chất lượng cao, chu kỳ dài nhờ các biện pháp lâm sinh phù hợp hy vọng sẽ làm tăng lợi nhuận. Do đó, ban quản lý công ty đã quyết định tiến hành tỉa thưa cây để tiếp tục giảm mật độ tại mô hình trình diễn xuống còn 400 cây keo/héc-ta, trong khi vẫn đảm bảo rằng những cây còn lại sẽ không bị hư hại. Để làm được điều này, họ đã sử dụng những kỹ thuật được tập huấn từ đầu năm 2023. “Lần tỉa thưa lần này do công ty tự đầu tư để góp phần thực hiện mô hình trình diễn”, ông Nguyễn Đăng Quang, Phó trưởng phòng kỹ thuật và lập kế hoạch, công ty TNHH Lâm nghiệp Sông Kôn cho biết. Bằng cách này, công ty cũng cùng đầu tư vào quá trình chuyển đổi sang quản lý rừng bền vững hơn. Dự án hỗ trợ hướng dẫn lại các thực hành kỹ thuật tại mô hình.

Hướng dẫn về kỹ thuật tỉa thưa cây, tỉa cành cho Công ty Lâm nghiệp Sông Kôn đã được ghi hình lại và chia sẻ với các chủ rừng khác trong khuôn khổ dự án cũng như các chủ rừng quan tâm đến kỹ thuật tỉa thưa cây và tỉa cành hướng tới quản lý rừng bền vững.

Xem video clip: [\(372\) Hướng dẫn kỹ thuật tỉa thưa, tỉa cành trong sản xuất gỗ lớn - YouTube](#)

Công ty Lâm nghiệp Sông Kôn là một trong 6 chủ rừng cùng phối hợp thí điểm mô hình trình diễn tại các tỉnh Quảng Trị, Phú Yên và Bình Định thuộc dự án “Nhân rộng Quản lý rừng bền vững và Chứng nhận chỉ rừng”. Dự án do Bộ Hợp tác và Phát triển Kinh tế Liên bang Đức (BMZ) ủy quyền. Ban Quản lý các Dự án Lâm nghiệp thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (MARD) phối hợp với GIZ thực hiện dự án.

